

Fra land til land

ALBANIA:

- Et nyt turistland i Europa

EN lærebok í geografi fortel-ler ikke meget om landet. Vel 29000 kv. km og 2000.000 innbyggere. Hovedstad Tirana. Folkerepublik. Ja, det er vel i det minste laget. Men den som er glad i faget finner mye mer. Og i dag er vi i den lykkelige situasjon at vi kan se om terrenget stemmer med kartet ved selvsyn.

HVER eneste uke i sommer-månedene juni, juli, august og september går det fly nedover fra Kastrup og Arlanda flyplass, henholdsvis København og Stockholm. Den som ønsker å se landet fra andre nordiske land må koste på seg turen til Danmark og Sverige. Alikevel blir det en tur som kan gjøres for små penger. Fra reisebureauet får vi alt i orden på en, to tre så greit som aldri før. Det gjesteve er pakkelisten beregnet til 20 kg + håndbagasjen du kan ha med deg i flyet. — Flyet tar 130 passasjerer, fullt hus hver søndag og en reisetid på 2 timer og 30 minutter.

HVA kunne ikke en Hans Chr Andersen fått ut av en slik tur på et flyvende teppe høyt over skyene som ser ut som et snelandskap som mangle skispor, men han så jo langt fram den gode H. Chr. Østersjøen, Berlin, Wien og nedover hele den kjente Jugoslavia-kysten. Så lander vi uten for Tirana og passene samles inn. Det er den eneste kontakt vi får med myndighetene. For Albania er et av de få land i Europa som ennå forlanger et visum, men det er bare en formalitet. Men der begynte

Råd og rettleiðing

Ert tú plágadur av seksuellum ZWangstankum kann tú venda tær til moralistin, psykiarius Twang í Hoydølum, hesin tekur teg við á næstu dýnulyftaraferð síni, og tú ert frígjördur aftur.

Sodavatnsfilosofi skal nú gerast lærugrein við studentaskúla Fóroya, lærarin er útbúgvinn í Aarhus og Odense.

Umhugsad verður eisini at økja tímatalið við undirvísing í duplilmorali.

jo også de andre landa som satser på turismen og nå har vi besøkt dem alle sammen i tur og orden: Jugoslavia, Hellas, europeisk Tyrkia, Bulgaria, Romania og nå altså Albania.

FRV flyplassen bringes vi pr. buss med vårt habengut til hotellene i byen Durres omegn og blir gledelig overrasket. Tenk for en badestrand! — En milelang med bare fin sand, ikke en sten eller tare og sjogress ute i vannet. Fra værelset med balkong og havutsikt hører vi en summen fra tidlig om morgenen til sent på kvell av alle de badgjesterne som nyter varmen og tar seg en dukkert i Adrias forurensede vann. — I Durres, havnebyen nr. 1 Albania med sine 50.000 innbyggere ble det høve til å stå eller sitte i en overfylt buss med den kjente Bikanbensinen som odor. Durres er ren og pen og ulik mange andre havnebyer. Det rives og bygges som andre steder. Særlig stolt er byen av de to fine kulturhusene og sitt sportspallass. Det kan taes som et godt tegn på myndighetenes ærbødighet for kulturminnene at de gravde ut et gammelt tempel først. Så reiste de det fine og allsidige bygget for biblioteket, forsamlings-saler og alle kunstarter. Vi blir mindre forbauset over at midt i mot står en byste av Stalin.

DET ble liten tid til å slappe av i solvarmen 30–35°, for den som ønsket å følge med i turene rundt omkring i landet. — Vi besøkte først statsfarmen «8. november» med 9000 hektar, frukthaver, stort fehold, moderne melkemaskiner og store luftige fjøs, mais, ris, tobakk, solsikke, hvete marker, ligvis små byer med mange framskritt de ikke hadde hatt før. Flere steder var det to avlinger i året og rdeskapene var fra det mest gammeldagse til de hyper moderne med combines kjørt av kinesiske eksperte. — Vi så ikke så mange kinesere, men noen var det, flere var det i hovedstaden. — Men skal ikke disse glimt bli for lange får vi fatte oss i korthed. Tirana, hovedstaden pekte seg ut som den roligste byen i hele Europa når det gjelder trafikken. I hovedgaten var det noen få busser, lastebiler og privatbiler. Så der kunne turistene gå i fred. — Byen i sentrum har alt hva en aktivt verdig hovedstad skl: Flott kulturhus med bibliotek på 800.000 bøker og det vi nevnte for kulturhuset i Durres. Det er nødvendig å fortelle at bibliotekgangen var

noe tungvindt. Man måtte ta ut et karttekkort på den boka en ønsket, gå fram til funksjonæren og så få utlevert den.

Så var det en gammel moske, et førsteklasses hotell »DJATI« for utlendinger, parker og alléer nedover til universitetet, folkeparlamentet, ministeriene, partihuset til det albanske arbeiderpartiet, kunsthaller og det gamle slottet til den siste albanske kongen Achmet Zogu som nu brukes til representasjonssted for innen- og utenlandske mottagelser. Butikkene er små og noen magasiner i vår forstand finnes ikke.

TIRANA har megen industri og boligreisningen foregår i et jevnt tempo. Dette foregår mest i utkanten så byen kan kalles landets grønne hjerte.

VI fikk se helautomatisert industri i byen Korca, et tekstilkombinat med 3000 arbeidere, bygget i 1947 og modernisert etterhvert med tyske og kinesiske maskiner. 80 pct. av arbeidsstokken + direktøren var kvinner. Her kunne vi se kontrastvirkningene i landet nok så tydelig, men også viljen til å komme seg opp på et moderne nivå, nå resultater og gjøre framskritt.

SAMBANDET med fortida gjennom en dramatisk historie

flarra bløðstjóri! hysi mæz hesum reglum:

Í 14. fyrri nøkrum døgum siðani leggur blaðið eftir SOSIAL INM og sosialhjálpinu sum fellur í Suðuroy.

Øll minnast, at hetta var tað stóra rumbulmálið hjá tjóðveldinum undan seinasta lógtingsvali; men minnst er rætt, søtu sambandsmenn og fólkaflokkurin í stjórn saman, tá hin stóra fyrirtøkan AT, sum teir koyrdu fallit, hjálptir av tjóðveldismonnum.

Og hvørjir vóru teir, sum vóru imóti tá ið veldugar kreftir úr Keypmannahavn ætlaðu at byggja eina velduga fyrirtøku her á Drelnesi; tá vóru teir borgarligu við tjóðveldismonnum á odda.

Hvørjir tóku atkvøðurættin frá Tvøroyra kommunu, tá ið hon hevði sett 165.000 túsund

syntes i orden med vårt besøk på borgen i landsbyen Kruja 800 meter over havet og en eventyrlig stigning i vegene oppover. Her fikk vi se et moderne museum med et overblikk over den store nasjonalhelten Gjeorge Kastriot Skanderbergs liv og verk. Han var født i 1412 — og døde i 1468. Hann fikk tyrkisk milliterutdannelse og kjempet senere mot dem da de overfalt hans eget land. Albania opplevde de mange hundrede års natten og først fra 1912 ble det fart i frigjøringen. Det går faktisk en linje fra Fyrsten i Kruja Skanderberg til dagens ledere i Albania Enver Hoxha som første sekretær i partiet, Mehmet Shehu som statsminister og statspresidenten Haxhi Lleshi.

LANDET er rikt på naturressurser. Det har olje, kol og nok av vannkraft. Fjellene er rike på jern, nikkel, kobber, krom, asfalt, sovel og salt. — Vi har nevnt landbruket som er den største og viktigste næringsveien, men det er industristriven. Ungdommen bygger på frivillig basis broer, jernbaner og vegger. — Landet vil sjøl utnytte sine verdier og det er vel ikke noe å si på.

VI skal summere opp inntrykk av albansk turisme i en egen artikkel.

Fridtjof Diesen.

kr. í sleipistöðini her í bygðini; tað vóru teir borgarligu við tjóðveldismonnum á odda!

Nú rokni eg við, at blaðstjórni á 14. vil skriva eitt lesarabrev við einum dulnevni undir, sum hann er so væl kendur fyrri; men svølgi hetta fyrst og fremst tjóðveldismenn og siðani teir borgarligu.

Tjóðveldismenn hava eisini sitið í landsins stjórn, og hvat hendi tey fyra árin, ja tað skuldi verið óneyðugt at greitt fyrri Føroya fólki.

Nú ætla teir at stilla upp til fólkatingsvalið, hetta eru teir, sum rópa seg fyrri rettari føroyingar; men nú rokni eg við, at Føroya fólk hevur fingið eyguni upp fyrri hesari tjóðveldispropagandu; teir eru úti eftir at fáa ein góðan sess at sita á komandi fyra árin og annað.

Men aftur til sosialhjálpin, sum eg byrjaði við, tað verður so ongantíð tjóðveldisflokkurin sum kemur at tryggja teimum sjúku eina sosiala trygð, sum javnaðarflokkurin hevur skapt.

Takk fyrri upptøkuna.

Javnaðarmaður.

Framhald frá 1. síðu. (1)

seg, men so mikið óheiðurligur er »rýmdi«, at slíkt hugsað hann als ikki um.

Fyri alt tað, so hevur nóg mikið brígl verið á prenti um Ísvirkid og A.T. — sum um hesi kundi verið einastu virkir, ið farin eru á húsangang — at slíki ábreiðsla kundi kanska staðið ósvarað. — Men við tað, at »rýmdi Tvøroyrarmaður« leggur so harðliga eftir P. M. Dam sála, er ilt at kunna tuga, tí hann var sanniliga eingin oyðileggjari, hvørki fyrri Tvøroyri, Suðuroynna ella fyrri Føroyaland sum heild. Tvørturímóti. Tilik skrivning er einki minni enn ósömilig og ábyrgdarleys, bæði fyrri hann ið skrivandi hevur eins og fyrri blaðstjórnan, ið ikki aftur við at geva blaðrúmd fyrri slíkari ósömiligari skrivning, ið betur enn nakað annað sýnir, hvussu eitrandi lyndið er.

Fyri at fáa seg til at seta slíkt uppá prent, skal ein hells vera samvitskuleysur.

Men eitt skal tó hesin sami vita, at tað er adrir Tvøramenn enn »rýmdi« og spámaður hansara, ið kenna fult so væl viðurskiptini á Tvøroyri fyrr og nú — um tað er eingin ivi.

Tað var einki minni enn eitt bragd, tá farið varð undir at reisa Ísvirkid og líkaleiðis at keypa A.T. Hetta var P. M. Dam undangongumaður til, og bert hetta sýndi hvat hann vildi skapa á Tvøroyri.

Allir menn vita, hvat ið hesi virkir høvdu av týðningi fyrri sóknina.

A.T. bjargaði beinleiðis sóknini frá vesaladóm undir krignum og árinu aftaná.

Tey stóru virkini fóru á húsangang í Fróðbjar sókn — tað sama hendi flestu staðni.

Men arbeidarafjöldin í Fróðbjar sókn settist ikki hendur í hupp. Hón roynði at fáa virkini aftur á stovn.

Tað var Ísvirkid!

Tað var A.T.!

P. M. Dams uppgáva var at bjarga A.T. líkasum hann sam an við øðrum góðum monnum var við til at reisa A.T. ur berari skuld til stórvirki; aðrenn hin oyðandi kreppan kom, ið tók at kalla øl virki av fótum.

Tað kundi sjálvandi verið so mangt annað at trivið í í hesum sambandi, men spurningurin er, um tað yvirhøvur teinir nokrum endamáli, at bliva við at tegga slíkt uppáftur. Annars kann verða sagt, at søguna kenna vit frá botni av. P. M. Dam sála og hansara mikla avreksverk kenna vit eisini. Tí kenst tað so sárt, at skula noyðast at lesa slíka grundleysa skrivning.

Og so kemur FJÓRTAND! leygardagin so judasligur og heilagur fyrri, at tað hevði verið at minka um mannin, um eftirmeli, um hann ikki verður nevndur í orðaskiftinum.

Jú, tað er leitt at verða samdur um, at ilt er at viðgera føroyskan politikk útán at nevna P. M. Dam, tí hansara politiska virki fevndi so víða og megnaði so nógv.

Eitt er so at nevna navn og eitt annað at koma við óhøvurskari og grundleysari skuldseting. Hetta er avgjort neyðugt at duga at skilja ímillum.

Tvørdamaður.

